

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

VIII. Sermo. Impius Maledictus in suo intellectu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

SECUNDA MALE- DICTIO PECCA- TORIS.

Supra Potentias Animæ.

IMPIUS MALEDICTUS IN SVO INTELLCTU.

*Si audire nolueris vocem Domini Dei tui ... per-
cutiat te Dominus amentia & cecitate. Deut.
28. v. 15. 28.*

IN prima sermonum meorum parte oculis
& auribus exposui impium, maledictionis
schemate vestitum, *Induit maledictionem sicut* psal. 108. 18.
vestimentum, ostendi eum maledictum à Deo
in fortunæ bonis, in honore, in liberis suis, tam in prospe-
ritatibus, quàm in adversitatibus suis. Jam demonstrare
volo, quòd maledictio Dei grassetur ulteriùs in animam
usque, cuius potentias corumpit, ac destruit; *Intravit sicut*
aqua in interiora ejus: Impius nimiru sit maledictus in in- Ibidem
tellectu suo excæcato, in ratione sua Fidei opposita, in vo-
luntate sua perversa, sub tyrannico passionum suarum
jugo, in remorsibus malæ suæ conscientiæ. Initium
sumo

T

sumo à cæcitate intellectûs. Inter præcipuas Dei benedictiones, & evidentiora amoris Divini testimonia, justo cœlitus concessa, meritò accensetur, quòd ipse summus Magister velit, esse illius lumen ad dissipandas ignorantia tenebras contrarias ejus saluti: hanc benedictionem Davit omnibus justis expetiit, cum dixit. *Illumenet vultum suum super nos, & misereatur nostri.*

Psal. 66. 1.

Diversimodè Deus justos illuminat. 1. per habitum fidei & sapientiam infusam. 2. per dona Spiritus Sancti. 3. per gratiam sanctificantem, quam S. Joannes unctioem appellat; *Unctio ejus docet nos*, eòquòd per modum olei pretiosi nutriat lumen cordium nostrorum. 4. per actualem præsentiam Sancti Spiritus desiderantis in habitare centrum cordis, ut sit magister noster, juxta promissionem à Christo nobis factam in Evangelio: *Paracletus autem Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia.*

1. Joh. 2. 27.

Joan. 14. 26.

Impius è contrario non solùm istà adeò præstanti benedictione manet exclusus, sed minis in super, infligendæ excæcationis, percellitur: *Percutiat te Dominus amentia & cecitate,*

Deut. 28. 28.

Hic peccator à Deo in intellectu excæcatus erit subiectum discursus nostris. Pro illustrandis verò hisce tenebris conferamus nos ad Patrem luminum, imploremus ipsius lumen ac gratiam per interventionem illius Virginis, quæ Solem justitiæ edidit in caliginosum antea mundum. *Ave Maria.*

De cunctis hominibus, in fausto caractere Filiorum Adam insignitis, verificatur illum Africani Doctoris August. pronuntiatum; *Omnis homo cæcus natus est.* Fidei dogma est, in prima nostra nativitate nos infelicis sortis proto-

parea-

parentum participes fieri, tam quoad cæcitatem, quam quoad originariam eorum labem. Non minus fides nos ad credendum obligat, quòd sub qualitate Filiorum Christi spectati, secundo & spiritualiter regenerati per baptismum, nascamur illuminati: qua propter à S. Paulo & Græcis Patribus baptismus vocatur *Βάπτισμα*, baptizati autem *Βαπτισμένοι*, id est illuminati. Parem sensum de Christianismo habuit S. Petrus, quem cum admirabili lumine comparavit: *De tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum.* 1, Petri, 2, 9.

Eundem loquendi morem observavit Coapostolus ipse Paulus, de Christianis sermonem faciens: *Omnes enim vos filii lucis estis, & Filius diei.* Erit ergo cæcitas inter Christianos ingens malum, siquidem illi in lumine nati, luminis etiam nomen portant. Spectabunt proinde ad maledictos à Deo, ad eos se, quos illa Christi tangit exprobratio: *Hoc est autem iudicium; quia lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras quàm lucem.* 1, Thef. 5, 5. Joan. 3, 19.

Benequidem scio, quòd omnibus Spiritualiter cæcis illud ex Sophonia applicari possit: *Ambulabunt ut cæci, quia Domino peccaverunt.* Causa cæcitatibus ipsorum est peccatum: peccatum est essentialiter voluntarium, ergo cæcitas pariter eis erit voluntaria. Nihilominus id, cum meliori fundamento asseritur de Christianis, quia isti errare nequeunt, nisi cum terga Christo obvertunt, Soli iustitiæ, qui protestatur expressè: *qui sequitur me, non ambulat in tenebris.* Soph. 1, 17. Jean. 8, 12.

Christiani voluntariè se triplici modo excæcant. **DIVISIO.**
Primò, lumen negligunt, non inquirunt: tales sunt, qui ex privilegiis & gratiis Christianæ Religionis proficere non curant, quique se avertunt, vel oculos claudunt,

quando eis accensa ab Ecclesia fax contra vel ob oculos ponitur. Secundò, destruunt, ac debilitant suos oculos, seu suum intellectum, mediandibus suis deordinatis affectionibus, in talem statum redigunt, ut lumen ipsi sit rædiosum, imò intolerabile. Tertiò, irritant Patrem luminum, à quo cæcitate percutiuntur. Prima cæcitas est omissio malitiosa, secunda est effectus malitiæ positivæ, tertia demum est justa, simulque formidabilis pœna.

Primum lumen, quod nobis illustrandis communicavit Deus, est ratio; sed quia hæc ex natura sua est valde imbecillis, illam roborat, & elevat Deus splendoribus suæ legis, vivis luminibus sui verbi, ut David expertus testatur: *Lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis.*

Idem præstat genuina ejusdem Verbi interpretatio ab Ecclesia facta: *declaratio sermonum tuorum illuminat, & intellectum dat parvulis.*

I.
Punctum. Ecce prima proinde ratio, cur tantus cæcorum voluntariorum numerus inter nos deprehendatur; sunt quippe Christianorum propemodum infiniti, qui volunt ignorare legem Dei, negligunt legere, intelligere, meditari Divinum verbum. Ubi sunt, qui cum Regio psalte Psal. 118. 77. gloriari audent: *Lex tua meditatio mea est? nullus est, qui Jerem. 12. 11. recogitet corde.* Tempus non suppetit, omnes mendaciis Psal. 2. 1. & mundi vanitatibus sunt occupatissimi. *Meditati sunt inania.*

Notetis, velim, cum Theologia, duplicem esse ignorantiam, unam invincibilem, quæ excusat à peccato, cum proveniat potiùs ex debilitate intellectus nostri, quàm ex malitia voluntatis: alteram vincibilem, ideòque culpabilem.

bilem, quæ in tres ulterius subdividitur species, in ignorantiam nim, crassam, in ignorantiam affectatam, ac denique malitiosam. Ignorantiâ crassâ laborant juxta S. Bernardum, qui in inutilibus novitatibus & curiositatibus se occupant, & intereâ rerum necessariarum curam minus curant; aut qui laborem horrent discendi ob vitiosam suam socordiam; vel qui probro sibi ducunt in sui status obligatione instrui. *Multi scienda nesciunt, aut sciendi incuriâ, aut discendi desidiâ, aut verecundiâ inquirendi.*

Hæc ignorantia à Theologis dicitur indirectè voluntaria; in quantum homo se applicare non vult, nec superare difficultatem, quæ occurrit in comparanda scientia salutis, nec à se conatur amoliri affectum nimium, quò rebus vanis & inutilibus est affixus: quod est velle, ignorare obligationes Christiani. Ista ignorantia species secum trahit characterem reprobationis, pro ut aperte ex verbis Dei per Oseam pronuntiatis, & oraculo Pauli Apostoli colligitur: *Tu scientiam repulisti, repellam te. Si quis ignorat, ignorabitur.*

Oseæ. 4. 6.
I. Cor. 14. 38.

En, in quo rerum statu major Christianorum pars versetur, qui vix unquam addiscere student, quod ipsorum saluti adeò est necessarium. Quid prædest iis, hære in Schola Divinæ Sapientiæ, nisi adhæreant ejus lectionibus, & serâ applicatione laborent intelligere illius doctrinam? Fateri, cogimur, etsi non sine rubore nostro, cum S. Gregorio Nysseno, ex omnibus mundanis opificiis nulli minus adhiberi studium, quam arti bene vivendi & moriendi. Nullos propemodùm reperit discipulos supermus Christianæ hujus scientiæ Doctor Deus, quando,

de cælo prospexit super filios hominum ut videat, si est intelligens, &c. ut David observat.

Psal. 13. 3.

Vult Deus, ut in hac urbe locum non habeant ejusmodi Christiani, qui illam mereantur reprehensionem, quâ D. Paulinus olim corripuit quendam festiva indole præditum, politix deditum, ad seculi genium accommodatum, in salutis tamen suæ negotio admodum rudem: *Floribus Poëtarum spiras, fontibus Oratorum inundus*; nec modicum in Philosophicis quæstionibus es eruditus. Tempus invenisti, uno verbo, quod insumeres comparandis cognitionibus humanis, nullum autem suppetiit, quod impenderes Divinæ Sapientix, quæ est Christus Jesus. *Vacat tibi, ut sis Philosophus, & non vacat tibi, ut sis Christianus.* Multi itaque nostrum sunt in ignorantia crassa, quia plures negligunt studere principiis fidei, eorumque sunt valde pauci, qui reflexionem instituunt super dogmata Evangelii.

Sed nondum sufficit operam navare principiis nostræ Religionis ad se perficiendum in scientia Theologica, vel ad majus lumen fidei inde hauriendum. O Deus! præsens sæculum reverà summoperè est illuminatum, plurimum sapit, sed parum de sapientia Christiana. Pro evitanda ista ignorantia crassa, quæ est prima cæcitatæ species, satis non est, ut quis multa addiscere laboret, sed oportet intendere scientiæ Sanctorum quæ est scientia practica, cujus exercitium non consistit in Theoria, sed in praxi. *Siquis voluerit voluntatem ejus facere, cognoscat doctrinam, utrum ex Deo sit.*

Joan. 7. 17.

Observate mecum, rogo, quod S. Paulus quærat apud veros Christi discipulos oculos non solum in capite,

pite, hoc est, in intellectu, sed in pectore insuper, seu in voluntate; *Illuminatos oculos cordis vestri.* Sensus est, *Ephes. 1. 18.* veræ illuminationi necessariam esse copulationem luminis cum calore, scientiæ cum amore; alioquin nobis lumen quidem veritatis non deerit, at nos deerimus lumini.

Vulgatum in Moralibus habet axioma: *Omnis peccans est ignorans*; quod non sic intelligendum, ac si ratio peccatoris semper sit errore infecta; sed, quòd voluntariè sit cæcus, quando Deum offendit, suos videlicet oculos, sensusq; avertat à motivis absterrentibus à peccato, seq; innoxium conservare valentibus. Peccator est ignorans ignorantia tantum negativâ per cæcitatem & inconsiderationem quandam peccaminosam. Ratio hujus desumitur ex duobus principiis: primum est; quando Christianus Deum offendit, deliberat & consultat coram rationis tribunali, num sc. præferenda sit creatura Creatori: talis deliberationis reflexionem vix habemus ullam, cum intellectus sit velocissimus, simulq; assuetus objectis fidei speculativis. Ea tamen certò in nobis instituitur, aliàs peccatum hîc non interveniret.

Secundum principium est, quòd peccator quàmvis undique circumdatus Dei lumine, collustratus ex una parte ratione naturali, ex altera fidei luce, nihilominus non perspiciat motiva, à quibus in officio suo deberet contineri: & in sua deliberatione faciat intellectus libræ trutinam inclinari in partem objecti à tentatione repræsentati, libertas postmodum ipsius per electionem det præferentiam creaturæ. Ad quod requiritur intellectum excæcari, à voluntate verò in mente exsuscitari oportet fumos, nebulas, nubésque tenebrosas, quibus obscurentur
ejus

ejus lumina. Imò peccator, quando te ad peccatum convertis, tuos sensus & cogitatus avertis à gehenna, à paradiso cœlesti à facie Dei ubique præsentis, & occludis oculos, nè fortassis per immissa cœlitus lumina, ad impediendam Dei offensam concessa à peccato absterrearis.

Tertull. in
Apolog. c. 9.

Hoc ipsum perfectè in Apologetico suo explicat Tertullianus, ubi tradit in omni peccato mortali *Cœcitat* *duas species facillè concurrere*; per primam averti peccatorem à consideratione objectorum fidei, ne res prout in se, cognoscat, id est, excellentiam bonarum cœlestium expendat; per secundam è contrario eundem affigi luminibus fallacibus sensuum, & principiis fatuis mundanæ sapientiæ; *Ut qui non videant, quæ sunt, videre videantur, quæ non sunt*. Præterquam in illusionem, quam in suis mentibus effingunt præferibilitatem sc. temporalium præ bonis æternis, creaturæ præ Creatore.

II.
Punctum.

Ista est prima peccatoris cœcitas, qui per ignorantiam crassam semet excœcat, non inquirendo lumen, nec acceptando oblatum. Secunda causa cœcitat

ignorantia quædam affectata, per quam inficit, & obscurat ille oculos sui intellectus, quò liberiùs passionibus suis indulgeat. Communis omnium scholarum, Philosophorum æquè Christianorum ac Gentilium recepta, teste D. Hieronymo, doctrina est, quòd passiones nostræ, quando non coërentur rationis fræno, invertant omnem animæ dispositionem, eiq; facultatem adimant, bene utendi gubernaculo rationis ac fidei.

Id autem fieri contingit tribus modis, ut ordinata methodo incedamus. Dico primò, quando passiones nostræ ferè omnes sunt terrestres & carnales, etiam men-

tis

tis aciem hebetant, obtusam, rudem, materialem efficiunt, animi vigorem tollunt, vi cuius is fundum, ipsamque rerum substantiam penetrat, in quo propere perspicacitas spiritus intellectualis, juxta D Thomam, consistit: *Intelligere est intus legere*, quia non oportet sententiam ferre de rebus secundum externas apparentias ad normam illius Divini Judicis, de quo Isaias; *Non secundam visionem oculorum judicabit.* Isa, 11. 3.

Secundo, cum passiones ex natura sua sunt turbulente, turbant pariter rationis tranquillitatem, confundunt judicium; sicut autem nostis turbatam faciem res aliter plerunque contueri, quam re ipsa sint, ita idem de intellectu acie, nimis passionum turbinibus axagitata, sentiendam.

Tertio, sunt passiones quandoque adeo vehementes, ut rationem inebrient, intellectum sopiant inque talem redigant statum, ubi res inter se justè discernere non valeat.

Probantur hæc omnia Scripturæ & SS. PP. assertionibus. Notate, monet Origenes, quod natura peccati & quidem maxime per habitum radicati, *talis sit ut increasset animam, sicut scriptum est, increassatum est cor eorum.* Quid indicare vult, increassare animam, nisi hoc, animam ex natura sua spiritualement reddi penitus carnalem? *Quod crassescit, est, quod carnale efficitur; animalis homo non percipit ea, que Dei sunt.*

Davidem audite, qui docebit vos veritatem, cujus ipse experimentum haurit, dum in animam suam passionum motibus liberiùs aliquando fræna laxavit: *Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum & ipsum non est mecum.* Psal, 37. 11.

U

Indif-

Joël 1. 5.

Indifferenter ad omnes peccatores passionibus deditos spectat, quod insinuare vult Joël Propheta, interprete D. Hieronymo: *Expergiscimini ebrii.* Ebrios vocat, advertit hic S. Doctor, *quia nulla res ita inebriat, ut animi perturbatio.* Homo vino obrutus non amplius est in statu faciendi prudens inter res discrimen; amicum tractat instar inimici; apertis licet oculis imminens sibi damnum non advertit; discurret, sed, quod minimè servit ad propositum. Pari modo sunt constituti, inordinatà laborantes passione, non sunt in statu judicandi de veritate, neque compotes, bene utendi cognitione, inde perceptà.

Isa. 28. 7.

Ibidem,

Apoc. c. 17 7.

Quis cogitasset unquam, conquiritur Isaias, quòd ipsi Presbyteri, Doctores legis, Prædicatores iisdem involverentur tenebris ignorantia, velut alii? deviant illi à communi salutis semitâ instar populi, & filiorum istius sæculi, qui ad alios ducendos sunt destinati, ipsimet seducti alios ducere nequeunt: *sacerdos & Propheta nescierunt.* En istius rationem; quia sicut alii amoris proprii inordinati, vanæ gloriæ, & æstimationis sæcularis merito sunt inebriati: *Præ ebrietate absorpti sunt à vino;* quod nimirum hauserunt, ex calice infamis Babylonis, ut in sua vidit Apocalypsi D. Joannes: *Inebriati sunt. . . de vino prostitutionis ejus.*

Possimus adhuc dicere cum S. Bernardo, quòd, sicut cæcitas corporis provenit ab intrinseco per quendam humorem calidum & ardentem, aut excessivè frigidum, corruptentem, & destruentem organa; ab extrinseco, ob pulverem oculis immissum, vel alium obicem visus læsivum: ita Spiritus cæcitas oriatur aliquoties ab intrinseco peccatoris, hoc est, ex effrænis ejus passionibus, aliquando ab extrinseco, ex malitia sæculi nos excæcantis

cantis. Unica etiam scintilla, canit Psaltes, illius ignis, quem Poëta cæcum, seu excæcantem appellant (*cæco carpitur igne*) sive amoris sensualis carbunculus, incidens in iudicium naturaliter bonum, & illuminatum, sufficit, ad idem ad eò vehementer excæcandum, ut solem videre amplius non possit, id est, primas, & magis necessarias veritates: *supercecidit ignis, & non viderunt Solem. Quem Solem?* inquit hic loci D. Augustinus; *Non illum, quem recum vident muscæ & pecora; est alius sol, de quo dictum est Sol Justitiæ non illuxit nobis.* Quotiescunque ergo ardens ejusmodi humor carnalis concupiscentiæ animam depascit, mox ratio corrumpitur, ac pervertitur: *Cum voluptas vincit, exulat ratio. Cæcus in Sole presentem habet Solem, sed ipse absens est Soli*, notat citatus Africanus Doctor. Pari modo, cum frigidus aliquis humor, è corde per odii glaciem constricto oriundus, mentem Christiani alicujus occupavit, mox cæcitas adest; ille non ulterius cernit optimas proximi sui qualitates, detegere nescit motiva supernaturalia, quæ habet, eundem amandi, de ipso non aliter judicat, nisi juxta suam passionem, non aliis utitur perspiciliis, quam iis, quæ propria suppeditavit invidia.

Eodem modo pariter sentiendum de aliis passionibus. Sicut itaque peccator voluntariè involvit suam voluntatem visco suarum deordinatarum affectionum, quæ sensum communem subtrahunt, fidem extinguunt, aut totaliter eclipsant: ita is ipse author est suæ cæcitatibus; culpandus proinde non solum ob vitium alicujus ignorantie crasse, sed insuper affectatæ.

Accedit, quod is cæcus sit adhuc per ignorantiam quandam malitiosam, eoquod voluntas illius, per passiones istas corrupta, non tantum impediatur intellectum,

Psal. 57. 9.

S. August. in hunc loc.

Sap. 5. 6.

quò miniùs videat, & consideret veritatem, sed inspiret insuper ei odium contra veritatem talem, ita quidem, ut intellectus, qui aliàs naturali amore fertur in verum, id amplius sustinere nequeat: *sanam doctrinam non sustinebunt.* Tunc, quando compellitur, audire veritatem, fremit, in ipsam velut hostem insurgit, nihil omittit, quo illam destruere possit. Hæc est ingens petra scandali, ad quam potior pars Christianorum damnationis incurrit naufragium; quia ipsimet se in tali statu collocant, in eoque vivunt quieti sine remorsibus conscientia, ac si essent in bono statu.

Ratio naturalis, per fidem roborata, ab initio non defuit suæ obligationi, reclamando hunc contractum u. g. esse usurarium, injustitiam latere in illo commercio, per istud negotium notabiliter minui bonum, aut honorem cujusdam innocentis, libertatem hanc esse peccaminosam, & consequentem ex in genti quopiam cumulo peccatorum mortalium. Primitus exortus est metus, successit horror, timor mortis & inferorum etiam se infinuavit, sed denique horum invaluit consuetudo: ab eo tempore, quo intellectus est tali modo à voluntate per passionem corrupta, subactus, ut nil mali ampliùs perspiciat, nec latentem ulterius detegat injustitiam. Quare? quia teste D. Petro, malum non vult cognoscere: *Latet enim eos hoc volentes.* Studio non interrogantur Casistæ, nec consuluntur Doctores, idcirco evitantur conciones, ne vel invitis subrepat instructio non petita in ista materia: *De industria recesserunt à Deo, & omnes vias ejus intelligere noluerunt.*

Sed nedum istud satis est adhuc: malitia peccatoris primò ipsum ad iram contra Deum provocat ob lumen & verita-

veritatem cognitiones illi communicatas, quas ille non amat, imò respicit tanquam quietis & fortunæ suæ hostes. Secundò eidem arma ministrat, quibus oppugnet veritatem, ut ex Jobi, dicto colligitur: *Rebelles, lumini, qui dixerunt Deo: recede à nobis.* Notate priora verba: *rebelles lumini.* Populus suo principi rebellis necdum vocatur, quando ejus mandato parere renuit, edicta non admittit; sed inobediens solum arguitur tunc autem rebellionis meretur prædicatum, quando in superiorem sibi Potestatem obstinatè insurgit, & hunc suum motum armorum viribus tueri non reveretur. Huc pertingit supremus excessus cæcitatatis in isto peccatore, qui non solum veritatem refugit, intellectum suum corrumpit, ne eam cognoscat, sed præterea refractarium se opponit, cunctasque rationis machinas admovet ad veritatem expugnandam, & ad sustimendas contrarias illius partes, errorem sc. & mendacium. Verbo, eò tandem devenit, ut tenebras lumen, lumen tenebras appellare ausit: *Ponentes tenebras lucem, Isa. 5. 20. & lucem tenebras.*

Job. 24. 13. &
c. 21. 15.

Quemadmodum peccator se in eo statu ponit, qui Deum ad iram concitat, eumque compellit ad illius excacationem, pari modo dicere possumus, quod ipse semet excacet, provocando Dei justitiam, & in se attrahendo hanc maledictionem, quam peccatum ipsius promeretur.

Istam quoque pœnam Propheta quispiam expetebat, ut superveniret in populum veritati rebellem: *Excaca cor populi hujus.* Deus cæcitatatis hujus triplici modo author à Theologis dicitur. Primò negativè, per subtractionem gratiarum, privando peccatorum efficacibus suis luminibus, iisque vivis illustrationibus, quæis mediantibus

III.
Punctum.
Isa. 6. 10.

bus alioquin lucem extraordinariam procurabat in illius intellectu. *Aufferetur ab impiis lux*, iterum: *Lucerna impiorum extingetur*. Secundò occasionaliter excæcat, præbendo ei occasionem se excæcandi; qualis est, ingens prosperitas in medio vitiorum existenti immissa, felices & faventes successus in omnibus etiam injustis actionibus, vel permittendo ipsi frequentiore cum hæreticis congressum, vel ut cum Semis atheis falsam contrahat amicitiam, à quibus in eorum inducatur errores. Tertiò, permisivè excæcat, dando facultatem dæmonibus, qui sunt principes tenebrarum, eundem excæcandi.

2. Thel. 2. 10.

In rem, pro hac materia nihil magis efficax, aut expressum afferri potest, quàm D. Pauli pronuntiatum; *Eo quòd charitatem veritatis non receperunt*; quia peccatores isti noluerunt recipere sensibilia testimonia amoris Dei, qui suis luminibus ipsos illustrans, evidenter demonstrabat eis, quòd ad humanæ dignitatis conditionem evecti non debeant in brutalem vilitatem degenerare, suisque passionibus se prostituere; & quòd, emisso semel Christianæ Religionis Sacramento, non ampliùs relabi possint in nefanda ideo-latrarum scelera: uno verbo, quia rationis suæ ordinem inverterunt, & malè tractarunt suam fidem per contemptum, aut per abusum suarum cognitionum, Deus ad iram in ipsos concitatus permisit suæ justitiæ congruam de iis sumere pœnam. Talis non erit in jactura bonorum, in mortibus liberorum, in ægritudinibus probrosis, vel in odio persecutione mundanorum, hæc enim supplicia sunt nimis levia pro enormibus adeo flagitiis vindicandis, isti nequaquam eorum maleficorum numero sunt accensendi, quibus emendandis immittere solet Deus egestatem, morbos, afflictiones, quæ salutem illo.

illorum possent promovere, sed immittet in eos, restante gentium Doctore, operationes erroris, ac mendacii. In-
 flueta accipite verba: *Eoquod charitatem veritatis non rece-*
perunt, ut salvifarent: ideo mittet illis Deus operationem
erroris, ut credant mendacio, ut judicentur omnes, qui non cre-
diderunt veritati, sed consenserunt iniquitati, hoc est, per-
 mitteret dæmoni, qui est avaritiæ præses, ut loquitur qui-
 dam S. Pater, in animum hominis istius *exercere imperium*
fallacia. Hic persuadebit ei cum tanta energia ad conse-
 quendam felicitatem, necessariò requiri divitiarum pos-
 sessionem, ut is aliud nil spectet, nisi divitias, veluti uni-
 cum mundi bonum.

Ibidem v. 10.
12.

Tradet hunc hominem Asmodæo libidinum incen-
 tori, qui memoriæ ejus se insinuabit, potentiam istam ma-
 enlabit, & profanabit, omnium rerum Sacrarum imagines
 inde eradet, Dei, Cæli, Crucifixi cogitationes tollet: quo-
 rum loco substituet turpes, infames phantasmatum re-
 præsentationes: proserpet damnatus hic cerastes in intel-
 lectum, ubi tantas miscebit confusiones, excitabit turbas,
 ut fidem inde exulare, sit necesse, dubia de veritatibus cla-
 rissimis sint subortitura. Sentiet, malignam in se gliscere
 inclinationem ad amplectendas omnes novellas opinio-
 nes, cunctas hæreticorum inventiones, ac fictiones, *ut*
credant mendacio. Ab intellectu ad cor grassabitur in fer-
 nalis illa pestis: quod succendet igne infami, ardebitque
 die noctûque, talem, inferet voluntati vastationem, ut
 eam occupaturæ sint testante Scriptura passiones plenæ
 rabie ac furore: *Insaniuit super eos concupiscentia oculorum*
suorum: Ezech. 13. 16.

Ecce effectum maximè horribilem iræ Divinæ. Ex
 omnibus Ægypti plagis solum tenebras Sacer textus ap-
 pellat

pellat horribiles, nosque ipsi pariter fateti, cogimur, omnium malorum, quæ peccator incurrere potest in præsentî vita, extremum, & maximè horrendum esse cœcitatem. Naturales tenebræ nil producant, noctes sunt steriles; at in animâ spirituales tenebræ sunt nimis fœcundæ, umbræ, noctes, istæ dant incrementum cunctis vitiis necem irrogant universis virtutibus. Hæc vita est via quædam; sine oculis spiritualibus, rationis sc. & fidei, erroribus & inlucis labendi periculis nos exponimus. Hæc vita est navigatio periculosa: sine oculis & sine directione mille naufragia in medio rupium fiunt. Hæc vita est conflictus continuus; sine oculis & sine lumine incidimus in manus hostium, quorum in fidia declinari nequeunt: *Facta est nox, in ipsa pertransibunt omnes bestie Sylvæ, ortus est sol, & in cubilibus suis collocabuntur.* En statum infelicis cujusdam animæ. Tunc, quando Deus illi loquitur, eique Divina justitia æternas pœnas in vindictam ipsius scelerum intentat, passiones se in ejusdem præsentia erigere non audent, vel si comparent, quamprimum se retrahunt, & abscondunt. Hic Christianus illuminatus ab initio has repellit, tentationi resistit, & exclamat: hoc est prohibitum, illud repugnat legi Divinæ, *sed facta est nox*, postquam cœcitas supervenit; impietas, usura, injustitia, calumnia, perfidia *in ipsa pertransibunt* securè, flagitia etiam turpiora non agnoscuntur, imò honori, gloriæ ducuntur, publicè jactantur.

Paucis itaque verbis concludamus, cœcitatem spirituales jacturam esse bonorum omnium, cum sit privatio cognitionis Dei, & sui ipsius: esse fontem omnium malorum, eoquod sit causa obstinationis in peccato, & impœnitentiæ finalis.

Placat

Placeat ut præsentis discursus clausulam cum notabili admodum, conceptu S. Augustini adponam. Siquis, subeundo locum infamem, vel se determinando ad perpetrationem peccati mortalis, eodem temporis momento cæcitatæ pœnâ plederetur, ac sentiret binas oculorum pupillas orbibus suis excidisse in terram, an non talis manifestam Divinæ justitiæ agnosceret ultionem, ultroneè certòque assereret, hanc sibi à Deo inflictam pœnam ob suum peccatum. Ah! fratres mei, quot peccatores sunt, qui indies feriuntur cæcitate invisibili, quæ facilius deprehendi potest, quàm ea, quæ corporali nos duntaxat visione spoliât. Vereamur talem vindictam, reformidemus maledictionem adeò horrendam; néve eam incurramus, evitemus peccatum, inquiramus cœli lumina per preces, per meditationem, per librorum piorum lectiõnem, per concionem. Bene nobis lumem istud applicemus, ambulemus juxta Christi monitum, dum lucem habemus, ut nos elevet de claritate in claritatem, usquedum deveniamus ad diem sempiternum gloriæ cœlestis. *Amen.*

